

duhovnov in tudi drugih znancev jubilentovih z méno vred iz srca izreklo željo: Bog naj ga še ohrani več let zdravega, veselega in v milosti božji. Kedar pa bodo dnevi časnega življenja preštet, in nas č. P. Celestin zapustil, naj ga Bog vzame k sebi v nebesa, in naj mu da tisto prelepo plačilo, katero je naš Gospod Jezus Kristus sam obljubil, rekoč: Vsak, ki je zapustil dom, ali brate, ali sestre, ali očeta ali mater . . . in to zavoljo mojega Imena, bode dobil povrneno stoterno, vrh tega pa bo imel večno življenje. (Mat. 19. 29.)

P. M.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zopet skušnje kažejo, kako je g. dr. Bleiweis pravo zadel, ko je kranjskim volilcem priporočil, naj izvolijo grofa Hohenzwarto v državni zbor. Slovenci so očeta Bleiweissa ubogali in uživajo sedaj čast, da je njihov zastopnik v državnem zboru najtehtniša oseba. Njegov govor proti ustavoverni adresi zanima vso Avstrijo, razveseljuje vse dobre Avstrijance in je hučo poparil ustavoverce. Govor ne bo ostal celo brez nasledkov. Poslanec Schönerer je hotel, naj bi se preiskava začela, da bi se pokazalo: kdo ima prav: ali graška „Tagešpošta“ ali pa minister Anersperg, ki je baje pravil, da se je več državnih poslancev dalo podmitati za težke denarje. Ljudje smo pričakovali, da se bo preiskava dovolila, ali temu ni bilo tako, večina poslancev je nasvet zavrgla in vse zadušila! — Berolinskega mira prepis se je dunajskemu in peštanskemu zboru izročil ne v odobrenje pač pa, da ga poslanci lahko preberó, če se jim ljubi, ker so uže toliko na to drnjezgali. Postavno itak tako odobravanje ne pripada državnima zboroma, ampak delegacijam, ki so začele dnes 7. nov. zborovati. Delegacijam t. j. zastopnikom iz celega cesarstva, bo grof Andrassy imel razlagati in zagovarjati svojo politiko. Po končanju zborovanja v delegacijah se bo odločilo, kaj bo z državnima zboroma in kdo bo minister! Stari Košut še ne da miru in je nedavno izdal knjižico, v katerej svetu naznanja, da je naše cesarstvo uže davno mislilo na Bosno in Hercegovino, uže l. 1850, potem zopet l. 1863 in naposled l. 1876 v shodu 3 cesarjev: ruskega, nemškega in našega je vse bilo dogovorjeno! Ogersko državno denarstvo stoji na slabih nogah. Znani judovski bankir Rothschild se brani Magjarom še več kaj posoditi, med tem ko je rad egiptovsko novo posojilo prevzel; za ošabne Magjare je to velika sramota! Sedaj še dolgovi ne morejo delati, kakor so navajeni!

Vnanje države. Bismark in sploh nemški državniki so začeli misliti na povišanje colnine na tuje blago, ker so spoznali, da svobodno trživo le Angležem in Holandcem itd. koristi, Nemčijo pa slabi; najprej hočejo večjo colnino naložiti na železnino, tkanino, moko in vino. Z papežem in

sploh z kat. Cerkvo pa še Bismark ni sklenil miru in preganja katoličane nepretrgano. Na Švicarskem so se ljudi vendar uže nekoliko spame-tovali in so pri volitvah najhujšim freimaurerjem dali slovo, izvoljenih je v mnogih kantonih precejšnje število konservativnih in katoliških mož, izgnani škofje upajo, da jim bo mogoče skoro vrniti se na svoje sedeže. V Belgiji se pri volitvah vselej liberalci in katoličani močno trgajo in pipljejo za poslanstva; pri zadnjih so katoličani zgubili več sedežev, a v Brügge zmagali, kder so do sedaj vedno liberalci gospodovali. Italijanski kralj potuje z kraljico po Italiji in se hoče tako ljudstvu prikupiti in zabraniti, da ga republikanci s časom ne preženó, kakor je njegov oče mnogo italijanskih kraljev in knezov pregnal in jigove dežele in premoženje pograbil. Sv. oče Leon XII. so jezuitom ukazali, naj poiščejo ostanke kristijanov, ki so v Japonskem pred poprejšnjo grozovitno vlado zbežali v planine. Francoski ministri so sami freimaurerji in torej sveto vero skrunijo, dubovščino žalijo in cerkvene pravice zatirujejo, kder le morejo; neverniki smejo vernike svobodno zasramovati; na dušno so v najnesramnijih podobah, nastavljenih po mirodvorih, zasramovati smeli Kristusa, Devico Marijo itd. Tudi so dovolili, da so grdi komunisti, ki so l. 1870. nadškofa ubili pa tudi Pariz užgali in potem zbežali, sedaj brez strahu pred kaznijo domov prišli. Sploh lehkomišljeni Francozi hodijo po nevarnih potih, ki peljajo do revolucije; Vrli katoliški Irci so zgubili svojega izvrstnega višjega pastirja: kardinal in nadškof Cullen jim je umrl 75 let star. Grški minister Kumanduros je odstopil in ministerstvo je prevzel njegov nasprotnik Trikupis; on hoče tudi Grecijo pripraviti v boj zoper Turka, 20.000 mož redne vojske na noge postaviti, 100.000 mož pa narodnih brambovcév orožati. Srbski knez Milan se je za zimo preselil iz Belgrada v Niš, kder so mu mestjani za 70.000 fl. lepo priredili konak, kojega je prej imel turški Midhat-paša. Ruski car prebiva sedaj celo na jugu svojega neizmernege cesarstva, namreč v Livadiji ob Črnem morju. Nedavno je tje pozval generala Todlebena in se z njim pogovarjal o Bolgariji, potem o potrebi nove vojske zoper Turka in Angleže. Car je neki obžaloval, zakaj je Turka v spomladi spustil in mu ni 2. marca vzel Carigrada. Vojske zoper Angleže se Rusi itak ne morejo ogniti, prej ali selej se mora vneti boj. Bolgarski vstaši so na večih mestih uže imeli krvave tepeže z turško redno vojsko, vendar brez posebnega uspeha, le v Strumičkem dolu so Turke vrgli nazaj do Demir-bisarja blizu Sereva.

Bosna in Hercegovina. Svitli cesar so svojega adjutanta, fml. Beka poslali v Sarajevo in Mostar, da jim natančno in zvesto poroča, kako in kaj se tam godi. Zopet govorijo, da bo general Filipovič in ves njegov štab iz Bosne poklican; Filipovič se baje vrne nazaj v Prago, ker mu je

pl. Vlasič predložil načrt, kako bi se imele gosposke postaviti v pridobljenima deželama, ki pa Filipoviču ni bil po volji! Dne 28. okt. zgodaj ob 7. uri je VI. divizija z našim reg. 47. Hartung zapuščala Sarajevo, den poprej jo je general Filipovič pismeno pohvalil in se od nje poslovil sklicavši jej v spomin slavne dneve pri Kosni, Maglaju, Žepčah, Belalovacu in vzetji Sarajeva. Na den odboda jo je uro daleč iz mesta spremljal z celim štabom do razpotja ceste v Travnik in Visoko. Tukaj so vojaki defilirali, najnaprej reg. Hartung, in vzeli slovo od svojega višjega poveljnika. Hartung maršira v Brod in Osek in se pripelja 13. nov. zvečer v Maribor, kder ga čaka sijajen sprejem; 27. bataljon lovcev pa se iz Broda po Savi odpelja v Sisek in potem po železnici v Celje, kamor pride 17. nov.

Za poduk in kratek čas.

Drugi upor Bolgarov zoper Turka.

Pretečeni teden so bolgarski domoljubi doposlali skoro vsem večjim listom po Evropi, tudi dunajskim večjidel od Judov pisanim, posebno pismo, kder prav milo prosijo, naj ne zagovarjajo grdega Turka, naj ne pišejo zoper Slované, naj privoščijo Bolgarom, da se vsi združijo v eno, od Turka neodvisno knjezovino. Kmalu potem so pa vdrla dobro orožane čete vstašev iz uže turškega jarma rešene Bolgarije v Macedonijo na pomoč sobratom. Drugi upor se je začel. Angleži in drugi turkoljubi so v Berolinskem miru pod Turkom pustili polovico bolgarskega naroda in ga od Egejskega morja skrbno odvrčali, toda Bolgari hočejo temu v okom priti, dokler še slavna ruska vojska v Bolgariji stoji tje doli do Carigrada, najzdatniši strah turškemu sultanu. Zato je verjetno, da ta drugi upor ne bo zadušén, kakor prvi l. 1870, ampak da bo svoj namen dosegel in končal — z ustanovitvijo velike Bolgarije, ki bo segala od Črnega morja do Albanskih planin, od Dunaja do Egejskega morja.

Starešine 120 bolgarskih vasi zbrali so se v Velešu, železniški postaji proge iz Mitrovice v Solun. Zbrani so se posvetovali, kaj bi naj storili sedaj, ko je samo eden del Bolgarov turškega jarma rešen, drugi pa še dalje pod njim vzdihuje? Eden izmed najveljavnejših starešin je zbranim sledeče govoril: „Bratje, znano je, da nam pod Turkom po človečje živeti ni. Sultan bi nam morebiti voljen bil pomagati, pa ne more, turški uradniki mu to storiti branijo. Zadnje mesence so Turki pri nas ugrabili 42 deklet, izropali do kože 421 rodbin, ubili 84 starešin, 108 žen oskrnili in na tisoče ljudi topli in trpinčili. Naše premoženje so pobrali, naša kri teče curkama, našo čast z nogami gazijo in teptajo, našo vero zasramujejo, naše najsvetejše reči grdijo. Ali mislite, da zamo-

remo tako še dalje živeti? Bil sem nedavno pri svobodnih bratih v Bolgariji in Rumeliji, videl rusko vojsko, govoril z visokimi gospodi, menil se z odličnimi domoljubi, vsi so mi prigovarjali: vzdigniti se, rešite se sami, vas je 140.000 mož, žrtvujte 30.000 in ohranite ostalih 110.000 z rodbinami padlih vred. Odgovoril jim sem: moji bratje doma imajo srca, ki so še vneta za blagor naroda, hočem jih ohrabriti na sveti boj! Glejte, sedaj sem tu, z levico držim bolgarski prapor, z desnico ostri meč. Hočete li končati neizmerno gorje pa pojdite za menoj! Bržčas bo treba nam vsem umreti, ali naši otroci bodo slobodni živeli. Dosti je trpljenja, dovolj robstva. Mi ne moremo še dalje v temi ostajati, ko se povsod okoli nas deni! Recite, kaj hočete, ali življenje in imetje žrtvovati, krvavo z nasilnikom vojskovati se, ali še dalje v prahu laziti, polni sramote in trpljenja?“ Dalje govornik ni mogel govoriti, besede mu je zadušilo gromeče klicanje vseh zbranih mož: „vojskovati se hočemo, vojskovati za zlato svobodo do zadnje kapljice krvi!“ Može so si v roke segnili in se zakleli, da hočejo otresti turški jarem!

Nekoliko dni po Veleškem zboru prikazale so se prve čete bolgarskih vstašev v Macedoniji, kakih 8000 mož. Najmočnejšo vodi Ivan Mlinov, doma iz Vragomec. Vsem je naloženo: pregnati povsod turške uradnike, postaviti narodne, katerim se prida narodna straža. Prapor ali bander bolgarski jim je čvetorobojen ali belo-rudeče-modro in črno barvan! Da pa vstashi niso sami, ampak da imajo močno zaslombo pri uže svobodnih Bolgarih, to se kaže čedalje bolj, in naposled stojijo za njimi hrabri Rusi, ki gotovo zapstoj ne pomnožujejo svoje vojske pred Carigradom! Pravoč je, ka po vseh mestih in vaseh svobodne Bolgarije nabirajo prostovoljcev. Do sedaj imajo uže 15.000 nabranih v Sofiji, Somakovem, Džumi in Kostendilu, kder jih preoblačijo, orožajo in v orožju vadijo ali vežbajo. Priredjenih imajo ondi 30.000 angleških pušek, nekaj kanonov in mnogo streliva. Tudi narodna vojska bolgarska, katero so ruski oficirji sestavili in izvežbali, namenjena je na bojišče v Macedonijo odrinoti, kedar pride za to pravi čas. Denarjev nabirajo pa po celi Bolgariji, ker se duhovenstvo in vse, kar je bolj izobraženega, močno zanima za osvobodjenje macedonskih bratov; blagodušno in djansko bratovsko ljubezen pa kaže tukaj zopet ruski narod, mnogo ruskih prostovoljcev se glasi, zlasti oficirjev, in „slavjansko blagodejstvensko občestvo“ (društvo) v Moskvi podpira reč z obilim denarjem. Glavno poveljništvo vstašev v Macedoniji pa je prevzel vojvod Petko. Rodil se je v neki bolgarski vasi blizu Soluna. Več let bil je tih in miren. Ko pa mu je turški paša Solunski preljubljeno sestro vropal in pomohamedanil, zapustil je dom svojih očetov, zbežal v planine, zbral več nezadovoljnikov in postal vodja hajdukov, strahovit sovražnik Turkov. Zaklel se je vsakega Turka ubiti, katerega bo le